

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Els criminals
avions feixistes
són la millor pro-
paganda comu-
nista.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 266

ANY III

Mataró dijous 2 juny 1938

NUM. 577

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Cal rectificar

Els tribunals militars es troben actualment que tenen de condemnar pel delict de deserció a un ciutadà argentí que a la vegada és també ciutadà espanyol. El ciutadà argentí té el deure de demanar protecció a llur Govern, i aquest no pot rebutjar-li la demanda.

Tant si ho fa com si no ho fa el dit dualisme planteja la necessitat de solucionar d'una vegada per sempre la persistència d'un conflicte entre Europa i Amèrica per no voler rectificar el reconeixement de la ciutadania en sentit ampliament democràtic.

Si les cancelleries europees s'empenyen en regular els drets de ciutadà emparats per la llei de la sang, *fus sanguini*, enfront de les cancelleries americanes que sols reconeixen la llei de la terra *fus sole*, com ja fa més d'un segle que no troben la manera de posar-se d'acord, quant menys Espanya que a més de tenir una Constitució democràtica tan ben ampliada amb els 13 punts, té el deure de demostrar al món enter, que trenca els motllos que serviren per a confeccionar un estat de dret que resulta contradictori amb els postulats democràtics amb que es recolza.

Espanya, doncs, al jutjar un cas com l'actual, que és de doble ciutadania, tindria d'inspirar-se amb el dret de la terra, aquesta nova concepció oposada al dret de la sang que és arcaica, és feixista, unitària i antifederal.

Inspirant-se per tant en els mateixos principis constitucionals, podria el tribunal militar, pronunciar-se admetent la ciutadania regulada pel *fus sole* ultra segel ada per la voluntat del ciutadà, voluntat que falla en darrera instància, tots els plets que afecien a la llibertat humana.

PELEGRÍ CARRAU

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Pel renaixement de les institucions del Poble

La popular revista de la joventut «Juliol» fa alguns dies que s'ocupa extensament del nostre gloriós Orfeó Català, institució màxima de les nostres tradicions populars i que sembla haver romàs postergada del corrent que avui mou totes les energies col·lectives.

No farem ara un qualificatiu del perquè aquella famosa entitat orfeònica, orgull de Catalunya, no ha donat senyals de vida en aquests vint-i-dos mesos de lluita contra l'aliança invasora del feixisme a casa nostra.

Posem nos en terreny raonable. I veurem els motius que portaren no actués com en altres ocasions. Sabem que totes les institucions culturals i entre elles les orfeòniques com els Cors euterpenses de Clavé, que són en bon nombre a Catalunya, la major part d'elles formades per la joventut, s'han tingut de mobilitzar per engrapar les armes per complir un deure com correspon a bons catalans.

Els nostres cantaires, trovadors de la Pàtria, s'han enroïat a l'Exèrcit Popular. Però el buit que ells han deixat nosaltres creiem que haurien d'ocupar-lo els cantaires veterans. I no ha estat així. Motius? No tenim prou autorització per treure'ls a la llum pública. Solament direm que feta molts anys que tant les institucions corals euterpenses com les orfeòniques vi-

vien tant distanciades unes amb les altres, que hi havien seccions que es miraven com enemics, millor dit com dues rivals. No era culpa dels seus components, no. Més aviat era pels caràcters d'uns i altres. Però per fortuna de Catalunya aquella indiferència fa quatre anys que no existeix, ja que es troben unides dins la matei-

xa Associació. D'açí que no podem comprendre el silenci emprat. I que havent hi tant bon nombre de cantaires veterans no hagin actuat a la resguarda.

Recullim algunes frases de «Juliol», la qual afirma que la joventut recaba l'honor de fer revivre aquesta institució popular que tant genuïnament invoca el patrimoni espiritual de Catalunya. Nosaltres donem el nostre suport a la campanya encapçalada per la revista joventut, persuadits de la significació que se'n desprèn i de la vàlua que s'hi elxopluga en moments com els presents en què cal posar a contribució tots els ressorts morals i materials d'aquesta causa sagrada que és el motor i vibració dels anhels antifeixistes.

Estem de conformitat en tot el que acaben d'expressar. Perquè quan el nostre immortal Clavé va fundar les Entitats corals euterpenses no tan sols va assolir emancipar els obrers i arrancar los dels vicis més repugnants, sinó que tot cantant, cantant, va ennoblir los i dignificar los en llurs terranars moralment.

Sabem que el degà dels Orfeons de Catalunya amb les seves glorioses execucions tant en terres ibèriques com americanes, havia deixat ben enlaira el nom de la nostra Catalunya. Sabem també que els nostres Cors Euterpenses també han ocupat un lloc envejable dintre les activitats artístiques a casa i fora de casa nostra.

Aquest orgull i aquest nom famós Catalunya ha ressonat arreu entre mig de cançons i sardanes. Naturalment que hi havien hagut distincions i també competències. Però ara ja s'ha acabat. Solament els guilava aquells lemes creats pel mestre immortal Clavé: Progrés, Virtut i Amor. Però havien emmudit des del 19 de juliol per donar curs els nostres cantaires a la defensa de les nostres preades llibertats que frontollaven com una nau en alta mar.

I aquest silenci no podia pas continuar, ja que el cant enlairava els pobles i ningú més podien enlairar los com eren els nostres cantaires. Repetim: la joventut és fora però n'han quedat d'altres a la resguarda els

JOVENTUT

DEDICADA ALS MINYONS
DE LA LLEVA DEL 1939

Els dinou anys són plens de joia
cara a la guerra marxem al combat
a sobre el rostre els ulls ens ploren
i tots com homes anem fent ruta per
[la llibertat.

El cel s'engalana
pàlid d'estrelles
la lluna minva
vers l'Occident.
Els cors bateguen
plens d'enyorança
i tots somriuen
per un demà.

Aquest demà serà ben nostre
quan tots de volta l'hauréu guanyat
i sentirem la glòria ferma
dels dies bèl·lics en els combats.
Que joves són, diuen les mares,
si quasi ploren, no sé perquè
si aquest nois joves, fermes i dinàmics
sentien la glòria dels dinou anys.

El cel s'engalana
pàlid d'estrelles
la lluna minva
vers l'Occident.
Els cors bateguen
plens d'enyorança
i tots somriuen
per un demà.

LLUÍS TERRICABRAS

quals tindrien de revestir se de valor,
perquè llurs veus joventutoses tinguessin
la virtut d'allunyar nos les penes
fent nos la vida un xic més alegria
que no tenim degut a les greus cir-
cumstàncies.

Seran recollides les bones inten-
cions exposades amb raó per la revista
«Juliol»? Creiem que sí. I si ens
fem forts amb aquest nostre criteri és
perquè compremem que d'aquest re-
naixement de l'Orfeó Català pot es-
devenir se que facin la seva reparació
la major part d'entitats orfeòniques
que es troben arreu de Catalun-
ya, entre elles el nostre enyorat Or-
feó Mataroní que fou, com qui diu, un
fill descendent dels primers fruits de
l'Orfeó Català.

No sabem pas perquè la nostra
ciutat que compta amb tres cors eu-
terpenses i dues Agrupacions de can-
taires, hagi servat tan gran mutisme
en les seves actuacions les quals li
havien donat un prestigi honorable.
Potser se'm dirà: Per mancar-li ele-
ments, ja que bona part d'ells es tro-
ben als exèrcis defensors de les nos-
tres llibertats.

La veu de la Pàtria ha de patentit-
zar-se a través del ressorgiment no
tan sols de l'Orfeó Català sinó de
tots els altres i com un oreig recon-
fortant travessi les fronteres i anunci
al món la presència de Catalunya. I
com digué el nostre immortal Mara-
gall: «Dono veu al teu cantaire, llum
als ulls i força al braç», diem avui
nosaltres: Fem via, tot cantant, pels
carrers, per places, per les viles de
tot Catalunya; que ressonin ara més
que mai les sublims estrofes d'«Els
Segadors» i del «Cant de la Senyera».

En peu de guerra, Orfeons de Ca-
talunya!

JOAN JULIÀ CUADRAS

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'Interventor, el següent:

a) . . . . . b) . . . . . c) . . . . . d) . . . . .
(e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els Interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no portí aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiunt, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic
del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Informació local

DIETARI

L'AVI DIU...

Noies! En el meu temps les noies no es pintaven.

Si una noia es posava polvora, ja la molejava el poble amb el mot «en farinada» i si una noia atrevida es pintava una mica, era mirada com a una dona qualsevol.

I les noies d'abans, sense necessitat de pintar-se, es prometien i es casaven.

Tinc por que les noies d'avui, amb llur dèria de pintar-se, de depilar-se, etc., etc., acabin per fer-se avorir dels joves sensats i democràtics.

Fixeu-vos-hi noies, que les noies feixistes foren les que adoptaren la moda, i són les noies feixistes les que més la sostenen.

Si us pinteu, doncs, us confoneu amb una feixista, i a més us desfigureu i sembeu el camí que feu de color de sang que en les actuals circumstàncies no pot ésser més antipàtic i a més, amb les vostres depilacions de pestanyes, imiteu els gestos dels moribunds moments abans de donar la darrera badallada.

P. C.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

CUPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 1, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 072.

Els números premiats amb tres pessetes són: 172, 272, 372, 472, 572, 672, 772, 872, 972.

Per 50 cèntims podeu fer un bon seqüel, amb

LUMEN
postre matoroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

NOTA PREGADA. — La Federació Local de Sindicats Unics de Mataró ens prega la publicació de la nota següent:

Als afiliats a la C. N. T. — Els companys compresos en les lletres demanades pel Govern, els preguem pas-sin per la Secretaria Militar per un assumpte que els interessa.

Per la Secretaria Militar. El Secretari, J. Leonart.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

GENERALITAT DE CATALUNYA. — *Servei de Recaptació de Contribucions.* — Zona de Mataró. — Pel present es fa avinent a quants trobant-se inclosos en el padró format per l'Alcaldia d'aquesta ciutat no s'hagin proveït encara de les Cèdules personals per l'any 1937, l'obligació que tenen de pagar les a aquesta Oficina de Recaptació carrer de M. Bakunin, n.º 12, concedint-se l'últim i definitiu termini voluntari fins el 15 del present mes de juny, passat aquesta data, sense més avís ni notificació quedaran incursos en apremi del doble del seu valor, obligant-los a fer-lo efectiu per la via Executiva, arribant-se en cas necessari a l'embarc i venda dels efectes incursats.

Mataró, 1 de juny del 1938. — El Receptor, J. Calsina.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — Amb intens ajut d'artilleria, els facciosos han atacat les nostres posicions immediates a Pobla de Segur i han estat rebutjats després de dues hores de lluita, en la qual els assaltants tingueren un extraordinari nombre de baixes.

FRONT DE LLEVANT. — Els facciosos han continuat la seva intensa pressió. El combat s'eferrissadament als diversos sectors.

A les proximitats de Pobla de Valverde, l'enemic ha ocupat els vèrtexs Porillejo i Las Basifosas.

Al sector de Valbona, les tropes lleials han recuperat les posicions de Cencerrosos i El Coso. Els rebels han contratatat, ajudats per gran massa d'aviació, i han aconseguit tornar a ocupar les.

Han fracassat rotundament en els seus repetits i intensíssims atacs, amb ajut d'aviació i tancs, al vèrtex Morron, i han sofert un terrible càstig.

L'aviació republicana ha entaulat combat amb gran nombre d'aparells lleials alemanys que bombardejaven les nostres posicions i ha aconseguit abatre'n dotze. Nosaltres n'hem perdut cinc, tots els quals han caigut a les nostres línies. Han resultat quatre pilots ferits i un d'il·lès.

Davant la dura derrota soferta, els altres avions facciosos han fugit.

FRONT D'ANDALUSIA. — Al sector de Porcuna, les nostres forces han realitzat un avanç de dos quilòmetres de profunditat, i s'han ocupat posicions entre Porchena i Martinalcáide.

Als altres fronts, sense notícies d'interès.

En una de les agressions intentades abans d'ahir contra València, un dels avions rebels aconseguí sobrevolar la zona portuària, on llançà al guies bombes que provocaren l'enfonsament del mercant anglès «Penithanes London».

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERBS FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALES PAREJA «XERBS»

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

De retorn de Rússia

La delegació espanyola que anà a la URSS per assistir a la festa del 1.º de Maig, de retorn ja a la península i de pas per Barcelona ha visitat les autoritats, entre aquestes el President de la Generalitat i l'Alcalde de Barcelona.

Els delegats han explicat al senyor Companys l'excel·lent impressió treta del seu viatge i l'immillorable concepte que es té a la URSS dels catalans que els consideren com un dels més fermes puntals de la República i de Barcelona per la qual senten un interès similar al de Madrid. — Fabra.

La Justícia de la República

El Tribunal especial de guàrdia ha condemnat al pagament de penyores de 53 000 pessetes als amos de quatre merceries.

En una causa per alta traïció con-

tra Joan Mendoza 17 individus més, el primer ha estat condemnat a 17 anys d'internament, Eudald Giralt a 10 anys i els altres han estat absolts. — Fabra.

L'organització dels serveis d'ordre públic

Ha estat inaugurada, la comissaria del Nord; la seva jurisdicció és sobre les barriades d'Horta i Guinardó.

Dintre poc seran inaugurades altres sis comissaries, puix es consideren indispensables per l'organització dels serveis d'ordre públic de Barcelona l'existència de vint comissaries. — Fabra.

Notes de la Generalitat

Després del despatx oficial el president de la Generalitat ha rebut els periodistes amb els quals ha conversat llargament. Els ha manifestat que aquesta tarda es celebraria el Consell que serà dedicat a canviar impressions sobre els diferents problemes que hi ha plantejats i a l'estudi de l'estat actual dels serveis a càrrec de la Generalitat. — Fabra.

El sots-secretari de la Presidència, Martí Rourei, ha estat a Granollers per donar de part de la Generalitat el condol a l'alcalde d'aquella població, amb motiu de la bàrbara agressió de que ha estat víctima la capital del Vallès oriental. — Fabra.

MORALES PAREJA — XERBS
Demaneu sempre:
CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA Morales Pareja
CONYAC JULIO CÉSAR
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Estranger

S'accentuen les divergències al camp rebel

GIBRALTAR. — Les noves que van rebent-se de La Línia, confirmen els rumors circulats aquests darrers dies, relatius a una sagnant revolta que ha tingut Màlaga per escenari.

Les informacions que arriben a Gibraltar afirmen que als carrers de la ciutat andalusina, es va combatre durament entre el 28 i el 30 de maig. Els ferits, en gran nombre, han estat duts a La Línia.

Sembla que l'origen de la revolta és el desplaçament dels oficials espanyols franquistes, que no es resignen a ésser relegats a papers subalterns i — el que més els molesta — són posats a les ordres dels militars italians i germànics, a voltes de graduació inferior. També ha excitat molt els ànims la sort que ha corregut el general Yagüe, a conseqüència del seu discurs, esdevingut famós. A tot això cal afegir la irritació de la gent, davant la impotència de Franco per a imposar-se als invasors.

Els militars en rebel·lia, amb l'ajut dels requetés, han lluitat pel carrer durant moltes hores. Caigué la inter-

JOVÉ I GUARDIOLA — XEREÇ
CONYAC JOVÉ I GUARDIOLA
CONYAC SIR GUILLAUME
CONYAC GRAN PARRAL
CONYAC VIVES

Confiteria BARBOSA — Mataró

venció dels abundosos italians i alemanys residents a la regió per a reduir per la violència la revolta militar.

Han estat practicades nombroses detencions. Hom tem que aniran següides d'execucions en massa, de les que tan grates són al terrorisme feixista, sobretot quan les víctimes a sacrificar són espanyoles. No s'indria res d'estrany que hom anés a l'organització d'algun nou espectacle tauròmac, a l'estil del de Badajoz.

Pel bon camí

LONDRES. — La Federació de Construccions mecàniques, que pot considerar-se com l'organització clau de la indústria de l'armament, acaba de donar al Govern nacional britànic un dels majors cops que aquest hagi rebut. Ha negat el seu concurs al Govern mentre aquest negui armes a Espanya i sabotegi la seguretat col·lectiva. Els delegats han votat la resolució següent:

«El Comitè Nacional es nega a col·laborar amb el Govern Nacional pro feixista, mentre aquest rebutgi una aliança amb les potències democràtiques amigues de la pau, i mentre no accedeixi a la petició d'armes del Govern republicà espanyol, i es nega a participar en el reforçament de la Societat de Nacions i de la seguretat col·lectiva.»

Els aviadors nazis morts a Espanya

URIC. — Des d'algunes setmanes ençà es nota a la premsa nazi la publicació freqüent d'esqueles de pilots alemanys «caiguts en l'exercici de la seva missió». Aquestes esqueles es publiquen una setmana després de la mort dels pilots. El «Volksischer Beobachter» del 28 de maig anuncià la mort del lineat aviador Dieter von Weiber. La «Frankfurter Zeitung» de ahir anuncia la mort del pilot Ulli Burkhardt. Segons les esqueles els dos pilots moriren el 24 de maig, és a dir, el dia que l'aviació de la República espanyola enderrocà 18 avions enemics.

Del fracassat moviment cedillista

MEXIC. — Les forces que segueixen els darrers cedillistes han capturat diferents servents del general rebel. La situació de Cedillo és molt difícil. — Fabra.

IMPRBMTA MINERVA. — MATARÓ

Hostal Bonaventura Durruti

splèndid servei de coberts i a la carta
Gran saló per a Banquets i Festes
Habitacions amb aigua corrent
i quartos de bany

Garatge en el mateix Hotel

B. Durruti, 1 Forni Galan, 377 Telèfon 128

Per braguers, faixes,
mitges, aparells orto-
pèdics i demés

Preus reduïts

Casa Català

F. Galan, 322

Mataró

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Durruti (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.º, 2.º entre Aribau i Universitat
De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554